

ORDE DER VERDRAAGZAMEN

Gevestigd te 's Gravenhage

Kon. goedgek. 22.2 1958

ODV-Groep HILVERSUM

Secret. Heuvellaan 11, Hilversum. Tel. 02150-10481

Een x in de kantlijn duidt op een vraag, een - op een antwoord.

Goeden avond, vrienden,

Laten we nadenken over alles, wat gezegd wordt vanavond. Het onderwerp lijkt een beetje sensationeel misschien:

DE GOLF VAN SEKSUALITEIT

en werpt natuurlijk wel enige vragen op. Ik vind het namelijk zo vreemd, dat de mensen juist in deze tijd spreken over een golf van seksualiteit. Als ik mij niet vergis, is de sterke bevolkingsaanwas eigenlijk reeds begonnen rond 1600. Vóór die tijd wisten ze er ook wel iets van, maar toen viel het niet zo op. En dan moeten we eens even nagaan: wat is er verder. Ja, seksualiteit, dat is toch eigenlijk iets bloot, hè? Dat er in deze tijd iets meer bloot is dan de laatste tien eeuwen ach, dat is te begrijpen. Maar, ik zou zeggen, bloot, dat heeft niets om het lijf, wanneer het om seksualiteit gaat. Het heeft er niet veel mee te maken.

Seksualiteit, dat is juist de aantrekkingskracht tussen de geslachten, of moeten we zeggen, de genoegelijke kant van de procreatie, van de voortbrenging. En wanneer we ons nu realiseren, dat vroeger een man flauw kon vallen, wanneer hij een enkeltje van zijn geliefde zag, dan moeten we eigenlijk in deze drukke tijd maar blij zijn, dat ze zo gek niet meer zijn. We kunnen zeggen, dat de vrouw veel sterker op de voorgrond is gekomen. Maar dat is ook maar beperkt waar. Er zijn heel wat matriarchaten op de wereld geweest en per slot van rekening: de vrouw had in vele gevallen reeds de broek aan toen dát nog geen mode was voor haar. U moogt er verder over denken, wat dat betekenen kan.

Neen, een "golf van seksualiteit", dat vond ik eigenlijk eerder een slagzin dan een werkelijkheid. En ik wil proberen duidelijk te maken, waarom. In de eerste plaats: het samengaan van de geslachten is normaal. Wanneer een paar mensen werkelijk een band krijgen, die boven de biochemische reactie uitgaat, dan ontstaat als vanzelf wat men trouw noemt en de rest. Ik geloof, dat we het als volgt kunnen zeggen:

De mens is een dier, of hij dat nu weten wil of niet, het is waar! Het mechanisme, dat hij heeft, doet ons denken aan een hele hoop zoogdieren, ze bezitten dezelfde drangverschijnselen, dezelfde behoeftverschijnselen. Alleen, de dieren leven normalerwijze in een milieu, dat gedictieerd wordt, de mens daarentegen niet. Hij leeft in een milieu, dat hij zélf gemaakt heeft. En daardoor is de beperking van de seksualiteit vervangen door - zeg maar - een algehele receptie-mogelijkheid, ontvangstmogelijkheid, gedurende het geheel van de periode. De lustgevoelens zijn precies hetzelfde gebleven en de onlustgevoelens ook. Er is dus eigenlijk niets veranderd, wanneer we zeggen: de mens is een dier.

Maar, de mens is ook nog iets meer. De mens heeft een mentale wereld, die uitgebreider is dan een van de andere zoogdieren kent. Daarnaast heeft die mens bovendien nog - en daar moeten we toch wel even over nadenken, - de geest. En die geest, ja, die heeft ook invloed op het stoffelijk bestaan en deze geest kan vaak impulsen scheppen in de richting van andere persoonlijkheden. Omdat er een geestelijke band is. Omgekeerd kunnen geestelijke banden ontstaan, die dan meestal op aarde op een of andere manier toch wel gereflecteerd worden in het gedrag en daarbij is seksualiteit zeker niet uitgesloten.

De mens moest eigenlijk beginnen, met deze dingen als normaal te beschouwen. Seksualiteit is niets bijzonders. Ze is een normale lichamelijke functie en zou dus met stofwisseling e.d. rustig vergeleken kunnen worden. Het is niet het wonder van de seksuele drang.

Het wonder voor de mens is de manier, waarop uit een ei-cel, die geperforeerd wordt, dus een mens kan groeien. Inderdaad. Maar dat gebeurt overal. De poes gaat op stap en die komt ook met jongen thuis. En de hond kan ook wel eens ondeugend zijn en laten we het dan niet over de koetjes en de andere beestjes spreken, die hebben ook precies hetzelfde. Dus laten we maar beginnen met te zeggen: seksualiteit is niets bijzonders. Het is een normaal deel van het menselijk bestaan en het is in feite veel onbelangrijker, dan de mensen het maken. Het is een deel van de levensprocessen.

Maar, bij de mens komen daar mentale zaken bij te pas. En in die mentale bindingen hebben we dus een hele tijd de afhankelijkheid gehad van de vrouw. De vrouw was degene, die afhankelijk was van de man. Haar gedrag moest dus gebaseerd zijn op het door die man aanvaard blijven, een zekere gedienschtigheid, een zekere onderdanigheid misschien. Ze kon het wel op een handige manier uitspelen vaak, maar het ging er toch maar om, dat ze haar plaats wist te behouden. Een groot gedeelte van haar leven ging op aan intriges om de man te boeien. Het liefdeleven werd voor haar een soort uiting van haar persoonlijkheid en haar zelfstandigheid. En dat is een mentaal beeld, dat dus in de natuur zeker niet op die manier bestaat.

De maatschappij komt er bij. Die maakt het nog een beetje erger. Die gaat het huwelijk instellen. Niet meer als het inzegenen van een twee-eenheid of zo iets, maar doodgewoon als een contract. Een contract tussen een man en een vrouw, die beide exponenten zijn meestal van hun families en hun bezittingen en die hierdoor in staat zijn, bezittingen samen te brengen. Het is duidelijk, dat hierdoor de seksualiteit dus al helemaal terzijde wordt geschoven als een natuurlijk verschijnsel.

Bij de heidenen hebben we het ook gehad. De heidenen hebben dus van de seksualiteit - omdat ze het niet goed begrepen waarschijnlijk, vooral het ontstaan van nageslacht - een erediensst gemaakt, een magna-mater, de grote Moeder, Moeder-Natuur. En we vinden daar overal reflexen van terug. Vroeger was copulatie in vele gevallen een tempelzaak. Je ging naar de tempel toe om je eer te bewijzen door te copuleren met een priesteres of met een priester.

En nu komen ze vandaag de dag en zeggen: ja, maar de wereld wordt overspoeld door een golf van seksualiteit. Nee, helemaal niet. Die seksualiteit is bijkomstig. Die is helemaal niet het hoofdverschijnsel. Het hoofdverschijnsel is de verandering van verhoudingen. En laten we dan even nagaan, wat er precies aan de hand is.

In de eerste plaats: de vrouw begint haar plaats in te nemen in het beroepsleven. De vrouw kan persoonlijk eigendom hebben, zaken drijven, ze kan functies bezitten, anders dan van huishoudelijke of ondergeschikte aard. De vrouw is iemand geworden. Ze is in vele opzichten, al is dat dan niet lichamelijk, toch de gelijke aan het worden van de man. Niet, dat ze het is, maar het gaat die kant uit.

Het is duidelijk, dat hierdoor de onderdanigheid, die ook seksueel in vele gevallen bestond, te niet wordt gedaan. Ze wil nu óók wel eens een keer zélf rondkijken. En dan komt er nog iets. Een belangrijke factor voor de vrouw is ook altijd het nageslacht geweest. Een vrouw, die kinderen heeft, die is gebonden, die heeft eigenlijk de bescherming, de hulp van een man nódig. En als dat niet het geval is, heeft zij het gevoel, dat zij tekort schiet tegenover haar kinderen. Maar hoe zit het tegenwoordig?

Op de eerste plaats: een vrouw kan conceptie gemakkelijk voorkomen wanneer ze dat wil, ze kan er maatregelen tegen treffen. Ze hoeft dus geen kinderen te krijgen. De straf, die in de hoek staat van: je kunt nu natuurlijk wel een prettige avond hebben, maar dan ben je negen maanden zwanger, is er niet meer. Het klinkt misschien een beetje brutaal, zeker als de geest het zegt. Maar het is toch zo? De vrouw kan nu zélf bepalen. En dit betekent wéér, dat haar gedrag anders wordt. Vroeger waren het alleen de mannen, die - hoe heette het ook weer - hun wilde haren moesten verslijten. En tegenwoordig kan de vrouw het zich ook permitteren, omdat er geen - van sociaal standpunt uit - fatale gevolgen aan verbonden zijn.

En dan zijn we er nog niet. Want dat die vrouw nu veel vrijer is en dat daardoor de relatie man-vrouw sterk veranderd is in de laatste tijd, ach, dat kunt ook wel zelf begrijpen, dat is niet het enige. Er is ook een sociale verandering aan de gang.

Vroeger was er een zeer sterke clan-binding. Je had dus standen. Je had bepaalde groepen. Binnen die groepen bestonden allehand dingen; die men tegenwoordig als iets nieuws wil beschouwen. Groepssex is zo oud als de weg naar Rome en misschien nog ouder. Groepssex werd b.v. bedreven aan het hof van de Lodewijken en er is een zekere paus geweest, Cesare, die op een gegeven ogenblik als schouwspel een paar honderd prostitué's en een aantal mannen in een binnenplaats bloot op elkaar losliet en toen ze tegen het hoogtepunt waren, begon hij met geld te gooien. Dat schijnt een heel gemakkelijk schouwspel geweest te zijn, men wist niet, wat men kiezen moest, maar de dames kozen meestal het geld, tot ergernis van de mannen. Ja, U lacht erom, maar dat is toch de werkelijkheid? Moeten we dan net doen, of het niet bestaat? Kijk, ik vind het een beetje vreemd, een beetje eigenaardig. Er is een tijd geweest: een vrouw had hier een complete zelfbedienings-tafel, dan kwam er verder een hele tijd niets en dan kwam er vanonder een enkeltje. Nou, iedereen wist, dat het anders was. Moet je daar nou werkelijk een beetje bedrog over plegen?

En de belangstelling voor sekslitteratuur. Och mijn lieve mensen heeft U wel eens het dagboek van Pepys gelezen, Samuel Pepys? Nou dan hoort U ook van een paar mannen, die in die tijd een kabinet hebben van exquisite pornografie. Maar ja, dat was toen voor de hogere standen, dat begrijpt U, want de lagere konden het niet betalen. Op het ogenblik, met de drukpers, kan iedereen eraan beginnen. En nu begint iedereen te ontdekken, dat het eigenlijk zo interessant niet is. En zo is het met een heleboel dingen.

Waarom moet je seksualiteit en kuisheid en dergelijke dingen - neemt U mij niet kwalijk, ik hoop niet, dat ik iemand schok - gaan verbinden met denkbeelden van heiligheid en goedheid? O, daar is een reden voor! Ondermeer onze, - overigens zeer gewaardeerde - zending (want apostel durf ik hem toch niet te noemen, om eerlijk te zijn, hij was geen directe volgeling van Jezus) Paulus. Eens Saulus van Tarsus. Paulus heeft last ermee, met zijn temperament. En Paulus heeft het gevoel: dat mág niet! Dus zegt hij: nu ja, het is beter te huwen dan het niet te doen, maar nog beter is het, geen vrouw te bekennen. Ja goed, ik weet het ook niet; tegenwoordig zou je daar direct wat van denken. Maar vroeger was dat zo, dat was een uitspraak en sedertdien is men begonnen. Celibaat. Het celibaat in de Kerk is niet zo oud, tussen twee haakjes, dat heeft nog een hele tijd geduurd).

Maar goed, het celibaat, een priester mag niet huwen. Ja, maar dan moet hij van de meisjes afblijven ook, maar dát doet hij niet! Dát doet hij niet. Maar waarom moeten we dan net doen, of het niet besaat? Waarom moeten we net doen, of meneer pastoor vrijgezel is, terwijl zijn huishoudster in alle opzichten zijn vrouw is. Waarom moeten we net doen, of jonge mensen, zolang ze niet eerst een stempeltje hebben gehad van de een of andere stand en bovendien: "Wilt Gij enz, enz." een huwelijksplechtigheid erbij, dat ze dan helemaal niet van sex afweten? Maar zo hebben de mensen gedaan! En nu valt deze schijn weg en nu komt men verontrust zeggen: er is een seksgolf! Een seksgolf, kom nou!

Seksgolf? Ik geloof, dat het de andere kant uitgaat! Zeker, de seksualiteit komt een tijdje op de voorgrond, omdat ze, juist in deze - neemt U mij niet kwalijk - erg schijnheilige maatschappij het meeste stoort. Ze stóórt de mensen. Het denkbeeld, dat allehand vormen van seksualiteit, die vroeger alleen bestonden, maar waar je niet over sprak, nu zo bijna heel normaal zullen zijn, dat is niet te dragen. Dan zeg je: ja, maar dat is nooit geweest! Nooit geweest? Orgieën van de jongeren tegenwoordig. Ja, de Hellfire Clubs in Engeland b.v., waar satanisme zogenaamd werd bedreven - het was niet echt - alleen om daardoor de samankomenden de kans tot een orgie te geven. Trouwens, in Rome hadden ze ook al orgieën en vóór die tijd ook. Zelfs Salomo had duizend vrouwen. Ja, ik weet nooit, hoe de man het af heeft kunnen werken hoor, maar ja goed, het staat er! Moeten we nu werkelijk zeggen: die seksgolf van vandaag, dat is de verandering, dat is de verschrikking, of misschien de vernieling! Of zouden we misschien - ja, ik heb makkelijk praten als geest, dat weet ik wel - maar zouden we misschien de seksualiteit terug kunnen verwijzen, waar ze hoort. Dan wordt er nóg reclame meer gemaakt, natuurlijk. Schitterend, als je een pakje wasknijpers koopt, staat er een mooie dame bij op de reclame. Maar moet je er in de winkel 'ns om vraagen! Dat gaat niet. De knijpers kun je kopen, volle prijs, zonder korting, maar die dame blijf je af. En zo is het met auto's zo is het met dit, zo is het met dat.

Goed, men heeft dus geprobeerd, om iets met het libido van de mens te spelen, een verkoopsargument te maken. Men heeft associaties willen leggen tussen bezitting en zijn eigen drijfveren. Per slot van rekening is er toch geen enkel meisje, dat geloofd, dat als je met X-tandpasta poetst, dat er dan ineens een stralende jongeman komt, die zegt: en nú ben je begeerlijk, maar vóór die tijd niet, want toen had je slechte adem. Kolder! Die dingen kun je naar kijken, dat is gewoon reclame. Kijk er doorheen! Want U koopt geen tandpasta om de prins van Uw dromen te vinden. Zeker dames, U koopt een hele hoop waardeloze rotzooi om op Uw gezicht te smeren en zo. U zoudt het veel beter gewoon met een beetje schapevet kunnen doen. (Hilariteit) Heusch, het is veel goedkoper en waarschijnlijk nog veel gezonder ook, als je het goed bekijkt. En U kunt gewoon rijstpoeder gebruiken, dat helpt U veel meer dan al die rommel, die chemisch gemaakt wordt. Maar waarom doet U dat? Doet U dat nou werkelijk, om de man aan te trekken? Welnee. Dat doet U doodgewoon, om voor Uzelf het gevoel te hebben, dat U wat betekent. Want de vrouw is nog steeds wel zo, dat ze denkt, dat het uiterlijk een hoop heeft uit te maken. Dat is zo. Er zijn nog steeds vrouwen, die denken, dat je niet moet laten zien, dat je hersenen hebt, zolang je je kunt deinen. (grote hilariteit).

Nou goed, het is een kwestie van tegenstellingen, maar geef mij nou dat gezonde kopje maar. Maar ja, ik ben ook een geest.

Kijk eens, waar het om gaat is dit: Je bent een mens, een persoonlijkheid. In die persoonlijkheid ligt ~~een reeks~~ in het stoffelijke een reeks eigenschappen vast. Daarbij ligt ook die seksualiteit. Die seksualiteit is niets om bang voor te zijn, die seksualiteit is ook niet iets, waar je je hele leven op moet richten - het ondermijnt je

krachten, je denkvermogen en geestelijk komt het je ook niet ten goede - het is doodgewoon iets, waarvan je zeggen moet: het hoort erbij. Het hoort erbij! Een man - een geest. Maar die geest zou misschien als vrouw kunnen incarneren. Daar die vrouw? Ach, wie weet, de Adonis van de twintigste eeuw, zo dadelijk. Wie zal het zeggen? Die sex is geestelijk niet belangrijk. Belangrijk is de beleving! De beleving, die het op aarde brengt, de ervaring, die je doormaakt. De wijze, waarop je in jezelf bewuster wordt. Dat wil zeggen: beter je wereld begrijpt, beter jezelf begrijpt, in staat bent om jezelf, je agressiviteit meer te bedwingen en meer begrip te krijgen voor alles, wat er rond je is. Dát is belangrijk.

En nu kunnen we zeggen: Ja maar, met die golf van seksualiteit komt daar niks van! Had U gedacht! De meeste mensen van vandaag begrijpen niet, dat veel van de seksuele vrijheden, die men zich permitteert of zegt te permitteren - dat komt ook voor, dat is opschepperij - eigenlijk alleen maar de uitdrukking zijn van een zoeken naar een vrij, naar een gemotiveerd bestaan. Want de motieven, die je zo hebt, die kun je eigenlijk niet voor jezelf aanvaarden. De slaafsheid van de moderne maatschappij kun je heel moeilijk mee meegaan. De eigenlijke domheid, waarmee je op een gegeven ogenblik een geloof achterna blijft draven, omdat het nu eenmaal zo is, zonder ooit na te denken. Die dingen hebben vooral bij de jongeren een zeker verzet gevonden. Ze willen denken, ze willen zichzelf zijn. En dan willen ze ook breken met de schijnheiligheden van deze maatschappij. Dat ze daarbij breken met de seksuele normen, zoals die heersen, vind ik op zichzelf alleen maar een nevenverschijnsel.

Er zijn mensen, die denken, als twee mensen met elkaar naar bed gaan, dan liggen ze weliswaar op het bed, maar ze waggelen boven de hel. Dat is kolder.

Er zijn mensen, die denken, dat seksualiteit als het ware de sleutel is tot de hemel. Dat is óók kolder.

De werkelijkheid is deze: Wanneer een mens gefrustreerd is, seksueel; dan blijven zijn gedachten altijd die kant uitgaan, zonder einde. Dan wordt zijn voorstellingsleven door een vampierachtige gedachtenreeks leeggezogen van alle mogelijke waarden. Ik zeg niet, dat hij nu maar los moet barsten, dat is dwaasheid. U hebt Uw eigen normen, Uw eigen gevoel van wat wel en wat niet kan. U moet tegenover Uzelf verantwoord kunnen handelen, natuurlijk. Maar per slot van rekening moet U toch niet met allehand droombeelden rond blijven lopen, die U obsederen, die U de hele dag bezighouden, alleen maar omdat het niet hoort, dat U doet, wat U droomt. Want dan zoudt U misschien de kans krijgen om na te denken over andere dingen.

Er is een tijd geweest, dat men dus soldaten eigenlijk alleen de kans gaf om zich uit te leven, wanneer ze een stad of zo hadden veroverd. Dan mocht alles. Een paar dagen en dan was het afgelopen. En vóór die tijd probeerden ze als het ware die mensen óp te laden. De agressiviteit van de mens komt heel vaak voort uit allehand frustraties. En die zijn soms van sociale, maar heel vaak ook van seksuele aard.

Als je vrede op aarde wilt hebben, als je geestelijke bewustwording wenst, dan moet je eerst werkelijk kunnen denken, dan moet je werkelijk kunnen streven. Dan moet je niet alleen maar leven met wetjes, waar je eigenlijk voortdurend mee in strijd bent zelf. Dan moet je leven met innerlijke krachten en waarheden, die de kans krijgen, om op de voorgrond te komen. Dan moeten die hogere voertuigen ook eens de kans krijgen om een woordje mee te spreken. En dat kan niet wanneer U zich voortdurend alleen maar geeft aan genietingen, dat weet ik wel. Maar het kan ook niet, wanneer U zich door voortdurende ontzegging Uzelf tot een zeg maar psychisch gestoorde maakt. We horen heerlijke voorbeelden over mensen, die o zo goed zijn geweest.

Die hebben van hun leven naar geen vrouw gekeken, ze hebben in eenzaamheid ergens in een hutje op de hei gezeten of misschien ergens in een woestijn. En als het een beetje meeliep, kwamen de raven hen uit de hemel nog brood brengen ook. Dat is dan het eerstbekende voorbeeld van broodbezorgers.

Men hoort weleens, dat de mensen door de duivel werden bekoord. Voortdurend zagen ze rond zich wulpse vormen rondgaan, vrouwen boden zich aan. Leest U het maar, het staat er precies zo. De duivel nam de meest verleidelijke vormen aan en verzocht de heilige overal, tot zelfs in zijn kluis. En slechts door zich te geselen en in gebed neer te vallen, wist hij aan deze lagen van de Boze te ontkomen. Letterlijke vertaling uit de hagiografie ten aanzien van de H. Anthonius. En niet van Padua, Anthonius de Kluizenaar. Ja U moet niet denken, dat ze allemaal van Padua kwamen, hoor. dat was ook zo'n daverend stadje niet. Maar goed.

Laten we nu eens even kijken, wat er aan de hand is. Deze mensen dus zondèrden zich af, maar hun hele geestelijk leven wordt opgesoupeerd met het vluchten vóór hun eigen begeerteleven. Denkt U werkelijk, dat dat geestelijk veel uithaalt? Ontzegging is goed, wanneer die ontzegging zin heeft voor je, wanneer je zelf weet, dat het kan. Wanneer je niet zelf geobsedeerd wordt door de ontzegging, maar ze een werktuig is voor iets belangrijkers. In deze tijd zijn er heel wat mensen, die zich, wanneer het er opaan komt, heel wat kunnen ontzeggen. Dat zijn dezelfde mensen, die dan horen bij die seksgolf, die over de wereld gaat. Die mensen kennen de spanningen van deze wereld. En misschien gaan ze wel eens hun boekje te buiten naar de opvattingen van het Westen. Want zoals U weet, in het Oosten kan het heel anders zijn. Daar zal ik zo dadelijk een voorbeeld van geven. Neen, deze mensen leven wat vrijer. Maar oor hun wat grotere vrijheid van leven, waarbij ze - let wel - toch altijd het gevoel moeten hebben, dat dit aanvaardbaar is. (Ze moeten niet tegen eigen lust en zin in om aanzien te krijgen b.v. seksualiteit bedrijven, zoals helaas sommige jongere mensen wel eens doen; ze willen eigenlijk niet, maar ze doen het dan maar, dan tellen ze tenminste mee bij de club, dat is natuurlijk nonsens.) Maar gewoon werkelijk, die zich op deze manier, door zich te ontworstelen aan de schijnvertoningen, door zich een beetje vrij te maken ook van al die dingen, die het menselijk denken zo enorm kunnen belasten, de kans geven om de wereld, om de mensheid op een andere manier te zien, zichzelf op een andere manier te zien. Die misschien ook met illusies hebben af te rekenen, zoals iedereen, maar die toch veel verder zijn gekomen.

En wanneer U nu denkt, dat ik overdrijf, wanneer ik zeg, dat dit een typisch Westersch verschijnsel is, dan mag ik U wel even terugvoeren. Ik wil niet eens wijzen op de Kamasutra, als U weet, wat het is. Dat is een Hindoegeschrift, dat erover gaat, hoe je eigenlijk je huis het beste in kunt richten, maar dan in menselijke relaties. Maar, er zijn b.v. ingewijden geweest, grote meesters, grote geestelijke leraren, jaren lang in eenzaamheid geleefd misschien. En dan op een gegeven ogenblik werd dat te sterk en wat deden ze? Ze gingen rustig naar de steden toe en, om het letterlijk te zeggen, zoals het geschreven is: ze hoereerden, ze zopen en leefden liederlijkheid totdat zij zichzelf weer in rust konden hervinden. En dan gingen ze rustig verder. Dan zeiden ze: kijk, dat heb ik nodig. Want in het Oosten wordt die zaak vaak heel anders bezien, vooral door degenen, die geestelijk wat verder zijn. Die zeggen: kijk eens, seksualiteit is eigenlijk net zoiets als ontlasting. Op een gegeven ogenblik kan het je gaan domineren en dan moet je eerst zorgen, dat de zaak gespuid wordt, voor je verder kunt gaan.

Oh, ik weet, het is verschrikkelijk, als je dat zo zegt. Maar dat komt, doordat de mensen niet in staat zijn een verschil te maken tussen de normale seksualiteit, de laag bij de grondse en daarnaast de seksualiteit als verschijningsvorm van het andere Ik.

Een hele hoop mensen trouwen en ze trouwen eigenlijk alleen vanwege die bio-chemische attractie, waar ze niet aan kunnen ontkomen. Soms groeien ze naar elkaar toe en dan worden het goede huwelijken. Soms ook niet. Dan zijn het ongelukkige huwelijken en als en als het een beetje mensen zijn, die houden aan de maatschappij en haar normen, dan leven ze hun levenlang ongelukkig en ze maken elkaar ongelukkig. Maar, wanneer geest geest vindt, wanneer het innerlijk van een mens contact heeft met het innerlijk van een mens, dan moet daar ook een uitdrukking voor gevonden worden. En die uitdrukking is, tussen twee verschillende geslachten, normalerwijze bijna een seksuele. Dat is de bevestiging van een gevoel van eenheid. Tussen vrienden, tussen vriendinnen kan het, door de normen van de maatschappij, waarin men leeft, een beetje anders zijn. Maar ook soms komt het hier tot contacten, die seksueel zijn, ook al hebben die misschien niet het karakter van een bevrediging zoeken. Maar seksualiteit ligt er wel degelijk in.

Seksualiteit is zo'n veel groter deel van je leven dan alleen maar dat hele kleine ogenblikje hijgen en uithijgen. Seksualiteit is de motivering van het kind tegenover de moeder, daar zit seksualiteit in. Dat is de relatie tussen vriendjes en vriendinnetjes, daar zit seksualiteit in. Daar is zelfs de belangstelling, die men heeft voor handwerk, voor denkwerk, voor vormuitdrukking, dat alles, daar zit een vorm van seksualiteit in. Seksualiteit is niet iets, wat je uit het leven weg kunt bannen. Je kunt hoogstens een paar verschijnselen ervan onderdrukken. Agressiviteit is heel vaak zelfs een vorm van seksualiteit. En als U het niet gelooft, moet U maar eens naar de dierenwereld gaan kijken. Moet U eens opletten, wanneer de mannetjes het meest agressief zijn. Dat is in de paartijd en daarna, wanneer zij een nest te verdedigen hebben. Zodra de nestelingen zijn uitgevlogen dan is de agressiviteit van het mannetje ineens veel minder.

Maar, stel nu, dat, zoals b.v. bij de zgn. weduenaarsvluchten bij duivenmelkers, de bevrediging wegblijft, dat er dus geen kans is om een grondgebied te verdedigen, wat gebeurt er dan? Dan blijkt de duif niet alleen een goede wedstrijdduif te zijn, maar blijkt bovendien bijzonder agressief te zijn tijdens de vlucht in zijn gedragingen, totdat hij een duivinnetje vindt. En daar verliezen de wedstrijdvliegers dan ook nog al eens duiven mee.

Als je dat zo bekijkt, dan is het toch eigenlijk dwaas om te zeggen er is een golf van seksualiteit in deze dagen en dáár moeten we ons mee bezighouden. We moeten ons eerder bezighouden met de regulatie van een verkeerdd geörienteerde seksualiteit, die deze maatschappij bevat. Machtsdrift is in negen van de tien gevallen in de menselijke maatschappij niets anders dan een geperverteerde vorm van seksualiteit. Dat realiseert men zich niet. Ja, misschien vindt U mij vervelend, het is mijn schuld niet, dat U het onderwerp op de lijst hebt gezet. Maar wanneer ik daar een mening over moet geven, moet ik eerlijk zijn.

Ik denk, dat het hoog tijd is, om de helemmaatschappelijke vorm van de mensen te veranderen. Wanneer mensen bij elkaar willen blijven, laat ze. Maar bindt ze niet. Bindt ze niet aan wettelijke maatregelen. Probeer niet sociale maatregelen te treffen, waardoor het huwelijk deze basis van onze maatschappij bijzonder begunstigt. Indien mensen een officieele bevestiging willen, laat ze. Als ze een contract voor het leven aan willen gaan, laat ze. Maar na een proefperiode. Laat ze rustig allemaal hun gang gaan op dat terrein en leer de mensen begrijpen, dat het helemaal niet zo gek is om te doen zoals de Eskimo's, die per slot van rekening, wanneer er een vreemdeling komt, rustig hun eigen vrouw bij hun in bed leggen als een bedkruikje. Voor hen is dat niet van betekenis, het betekent gewoon niets. Ze houden toch van die vrouw, het is toch hún vrouw? Zij zijn toch de man van die vrouw? Wat kan die rest dan verder betekenen, er gebeurt toch niets van onherstelbare betekenis?

Of kijk eens b.v. naar de verhouding - in Indonesie heb je het vroeger ook gehad, in Afrika bestaat het hier en daar nog - dat als je als gast komt en je bent werkelijk gewaardeerd, dat ze proberen, je zolang mogelijk te houden, omdat ze graag nageslacht van je willen hebben. Dat ze je alle vrouwen als het ware op zouden willen dwingen alleen maar om kinderen te krijgen, waar die goede en edele eigenschappen inzitten. Is dan eigenlijk het standpunt van het Westen niet een klein beetje benepen en egoïstisch?

Wat we nodig hebben is niet fatsoen, wat we nodig hebben is geestelijke groei. Wat we nodig hebben is niet: leven volgens de wetten, maar een vrijheid, waarin vrede mogelijk ~~is~~ wordt. Wat we nodig hebben is niet allehand suf gepraat, wat we nodig hebben zijn feiten. En op het ogenblik winden de mensen zich op, omdat er hier of daar misschien een sex-shop is. En dan krijgt een of andere pater de Heilige Geest in zich in de vorm van een straatkei, die hij te pakken kreeg en dan wordt hij nog veroordeeld ook. Is dat nu zo erg, dat die dingen nu openlijk verkocht worden? Verandert dat de wereld? Gaat U allemaal nu elke dag naar die sex-shop toe, zoals U naar de bakker en de melkboer gaat? Ja, dat zijn toch alleen mensen, die er anders ook achteraan zouden lopen. Dacht U, dat die het ook niet hadden kunnen krijgen vroeger. Dan kwam het van onder de toonbank, natuurlijk, en dan was het een louché handeltje. En nu op het ogenblik is het een beetje anders geworden. En op het ogenblik kun je overal raamadvertenties lezen: "Twee, drie of meer leuke sextatjes wachten op iemand, die graag vertroeteld wil worden. Telefoon Nr. zoveel". Dacht U, dat wij niet op de hoogte zijn? We zijn op de hoogte, gelooft U dat!

Dan zeggen de mensen: dat is verschrikkelijk! Maar lieve mensen, prostitutie is er toch altijd geweest? Moeten we dan doen alsof het niet bestaat? Juist wanneer je de openlijkheid toelaat, dan zullen een hele hoop mensen, die tot nu toe daarvan geprofitéerd hebben, langzaam maar zeker op zij geschoven worden. Dan zal het misschien van een industrie meer een privé-ondernemen worden. En van het privé-ondernemen zal het misschien uiteindelijk liefdewerk worden. En dat is de bedoeling.

Er zijn nu eenmaal mensen, die een beetje abnormaal zijn misschien volgens de huidige normen. Er zijn vrouwen, die hebben aan één man niet genoeg. Moeten die dan maar lopen treuren of in een klooster gaan? Nou er zijn kloosters geweest, waar ze misschien wel op hun plaats geweest waren, dat kan, maar dat is dan al weer lang geleden.

Neen, laten we eerlijk blijven, vrienden. U bent mensen op aarde en of U zich nu opwindt erover of niet, de zaken zijn zo en ze zijn altijd zo geweest. Alleen is dat heerlijke doekje, dat mantel der liefde heet, er af. U staat tegenover de feiten. Dacht U, dat vroeger de jongelui niets deden? Dan moet U teruggaan, b.v. Zola heeft er een paar mooie dingetjes over geschreven. En er zijn nog wel meer van die dingen,

heeft er ook nog eens een keer iets over gedaan, een stuk over de onechte kinderen van een slavin. En zo kun je doorgaan. Denkt U werkelijk, dat het ooit anders is geweest?

De mensen, die zich op het ogenblik zo druk maken om die seksualiteit zijn de mensen, die door hun strijd tegen een uiterlijk verschijnsel, waaraan ze toch niets kunnen veranderen dan ten hoogste de openbaarheid wegnemen, vergeten de mensen te geven, wat ze nodig hebben. Wat de mens nodig heeft, dat is zekerheid, dat is liefde, dat is begrip. De mensen hebben geen behoefte aan een goed gemanieëerde wereld, waar overspel alleen gepleegd kan worden tegen betaling in een apart straatje, waar de politie het dan desnoods nog toelaat, omdat het helemaal niet zonder gaat. De mensen hebben wat aan een maatschappij, die naar hen luistert, een maatschappij, die een dialoog kan voeren met hen. Die hebben geen behoefte aan alleen maar die materiele liefdesuiting, ze hebben gewoon behoefte, om eens een keer hun hart uit te kunnen storten. En de een gaat er voor naar een prostitué en de ander naar een psychiater. De eerste is waarschijnlijk nog goedkoper uit, als het op aankomt.

Dat zijn feiten. Feiten van Uw stoffelijke wereld. Ik heb makkelijk

praten. Voor mij is de tijd, dat ik me daarover druk kon maken voorbij. Maar ik zie, hoeveel eigenlijk schuil gaat achter al die dingen. Ik zal U daar niet te lang mee bezighouden, maakt U zich geen zorgen. Ik kijk alleen, wat er achter ligt. En dan zie ik achter deze sexgolf ook de voortdurende vereenzaming van de mensen, door een maatschappij, die alles bieden wil, behalve dat ene: menselijkheid en werkelijke medemenselijkheid. Ik zie de wanhopige behoefte aan genegenheid bij mensen daarachter, mensen, die leven in een maatschappij, waarin de godsdienst, die overal aanvaard wordt, naastenliefde predikt en waarin je niets krijgt dan lege woorden en weinig begrip. Een wereld volvan fatsoensrakers, die wel eens eventjes dictatoriaal zullen zeggen, hoe het dan moet zijn, maar die, eigenlijk als je het bekijkt, net zulke grote uitbuiters zijn als alle anderen. Die alleen hun eigen behoefte, macht te hebben, hun eigen instincten uit te leven - al zijn die dan misschien niet direkt als seksueel kenbaar. - verklaren met Gods Wil. Terwijl de mensen, die een God zoeken, Hem nergens meer kunnen vinden.

Ik geloof, dat je de golf van seksualiteit moet zien mede als een verschijnsel van de grotere leegte ten aanzien van de werkelijk belangrijke dingen, die Uw wereld werkelijk zou moeten hebben en die ze kan hebben. Mensen, die elkaar begrijpen, die elkaar liefhebben. Krachten uit de geest, die werkelijk invloed hebben. Wetenschappen, die niet meer een eenvoudig verdergaan omdat we moeten leven betekenen, maar eerder een voortdurend zoeken naar hetwelzijn, naar het begrip van en voor anderen. En dat vergeet men wel eens.

Dat vergeet men wel eens, wanneer men zich opwindt over al die dingen. Dat vergeet men wel eens, wanneer men de vrije sex goed wil praten zonder meer, meestal ook niet zonder egoïstische bijbedoelingen. Of probeert, om die hele seksualiteit als het ware eruit te ranselen. Wat men vergeet is, dat een hele hoop dingen, die ze hier op aarde niet zo graag zien, niet ontstaan ondanks al het goede, wat er is. Ontstaan, omdat het goede, wat men pretendeert te geven, er niet is! Men kan zitten klagen, dat het communisme hand over hand toeneemt in de arme landen, maar die mensen hebben toch niets te verliezen. Hier hebben ze tenminste nog begrip van eigenwaarde te vinden. Denkt U dan, dat ze de aalmoezen, die ze krijgen, met een hele hoop paternalisme op de koop toe, daarboven zouden prefereren? De mens heeft behoefte aan zelfrespect. De mens heeft behoefte aan zin in zijn leven. En die zin, die moet hij vinden, geestelijk én stoffelijk. En als hij dat niet kan, dan is er een uitbarsting, dan is er een revolutie. En de ene keer is het een sexgolf en de andere keer een sociale omwenteling, de derde keer is het het in elkaar vallen van alle valuta's of van alle handelsrelaties. Het is er altijd wéér en het zal er altijd blijven, omdat de mensen niet leren, het essentiële bestaan te voeren. Te leven in de werkelijkheid, die geestelijk bestaat voor hen. Dat innerlijk begrip, die harmonie met de wereld te zoeken, die je nodig hebt, om waarlijk "menswaardig" te kunnen bestaan. Dat ze zich vastklampen aan de uiterlijkheden, de kastelen van onredelijkheid, die ze bouwen, om zich te verdedigen tegen een werkelijkheid, die ze niet aankunnen.

Ik heb gezegd, ik zal het niet lang maken. Nu moet ik mijn woord gestand doen. Vrienden, er is heel veel hierover te zeggen, dat weet ik wel en er zullen een hoop mensen zijn, die het mij kwalijk nemen, dat ik hier lichtzinnigheden heb verdedigd, terwijl anderen vinden, dat ik toch meer op zou moeten komen voor een algemeen libertinisme. U kunt na de pauze vertellen, waarom U dat vindt, wat U vindt, dat ik verkeerd heb gezegd. Als U maar één ding niet vergeet! Het leven van de mens krijgt pas zin, wanneer zijn bewustzijn groeit, wanneer zijn verbondenheid met de wereld, waarin hij leeft, toeneemt, wanneer hij steeds meer zich één gevoelt met Het Grotere, het Hogere desnoods. Een mens, die alleen maar leeft in de dorre feiten, die zijn zintuigen

registreren, of erger nog, in de illussies, die zijn geïndoctrineerde hersenen voor hem projecteren in de wereld, zal geestelijk niet ver komen. Als mens falen, wanneer het er op aan komt. Na de pauze graag Uw commentaar. Bonsoir.

D I S C U S S I E

Zo vrienden,

Ik hoop, dat U wat uitgewaaid bent en al wat er zo bij hoort. We gaan nu kijken, wat U allemaal op te merken hebt en we zullen dus zien, in hoe grote mate de seksuele golf ons vanavond verder overspoelt.

x U stelde, dat bloot en seksualiteit niet veel met elkaar gemeen hebben, maar kan naaktlopen b.v. aan stranden niet een preventieve invloed hebben op overtrokken seksuele belangstelling? En daaruit voortvloeiende reacties als Nacktdrang?

- Nu, ik weet niet, of je dat alleen tot stranden zoudt moeten beperken. En dan zijn er in Nederland moeilijkheden met het klimaat, Maar U weet zelf wel, dat iets wat aange"duid" is, meestal veel attractiever is, dan iets wat je helemaal weet. En zo blijkt ook dat een bikini b.v. erg prikkelend kan zijn. Je weet, wat er onder zit, maar je kunt er toch nog illussies over hebben (Hilariteit). Bij het nudisme is dat niet het geval. Ik geloof dus werkelijk, dat tegen die naaktloperij uit seksueel standpunt gesproken werkelijk niet veel te zeggen is. In het begin zullen er een paar mensen geprikkeld raken, goed, dat is gauw voorbij, gaat U het zelf maar een dagje proberen. Als U het in zo'n naaktloperskolonie ~~kijkt~~ probeert - nou, U hoeft helemaal niet zo te kijken, ik zal zo gek heus niet zijn -, het eerste halfuur zit U misschien wel eens een beetje gek te kijken zo, maar daarna denkt U ook, nou ja, het is gewoon maar een blootje. Dan valt het U ook helemaal niet meer op: dié puilt en dié drilt - want zo mooi zijn ze allemaal ook niet - maar dan zie je gewoon mensen. En ik geloof dus, dat het op zichzelf normaliserend kan werken. Ik geloof dat het, ook al, doordat je afstand doet van allehand waardigheidsteken, dat is een heel ander punt, dus alleen jezelf bent. Niet door je kleding en andere attributen dus aangeeft: ik ben dit of ik ben dat. Dat je ook daardoor een hele hoop mogelijkheden meer zult krijgen om contact te krijgen met anderen. Je kunt elkaar gemakkelijker aanvaarden en ik geloof dus, dat het de menselijke relaties ten goede komt, zonder dat we bang behoeven te zijn voor een overtrokker seksualiteit als gevolg ervan. Lijkt mij tenminste.

x Mag ik hier op ingaan? Ikzelf, ik zie dat niet zo. 't Lijkt mij gewoon, dat je hier van het ene zintuig naar het andere verlegt, dan wil je het zien. Maar wanneer het dus in een vorm van nudisme zou zijn, zou je het willen voelen.

- Ik geloof, dat je, juist omdat daardoor de kwetsbaarheid groter wordt, dus ook gemakkelijker beperkingen zult accepteren, maar ik ben het met U eens, dat natuurlijk overal de seksualiteit een rol blijft spelen. Ik heb alleen gezegd: ik geloof niet, dat het nudisme op zichzelf dus tot overtrokken seksualiteit aanleiding zal zijn.

En ik heb daarnaast gezegd - en dat zult U wel met mij eens zijn - dat het dus een sociaal aspect kan hebben door het wegvallen van uiterlijke verschillen. En het is op dat punt, dat voor mij het grootste belang ligt, vanuit mijn standpunt gezien. Ik begrijp dus niet, waarom men er zo sterk tegen is. Ik geloof, dat de mensen een hele hoop dingen als natuurlijk hebben leren aanvaarden, waar ze vijf jaar geleden ook nog gek tegenaan keken. En ik zie niet in,

waarom ze dus dat wél kunnen doen, zolang het prikkelwerking zogenaamd nog voorstelt, wat het eigenlijk ook allang niet meer heeft en dat dus, nou zeg maar gewoon, de naakte waarheid nog steeds taboe is. Hoogstens kan ik mij voorstellen, dat hier sprake is van politieke en religieuze associaties, want als men dáár voor de naakte waarheid uit zou moeten komen, zou men waarschijnlijk in zijn hemd staan (gelach) en dat is natuurlijk een vorm van zelf-erkenning, die men in dergelijke omgeving niet erg waardeert.

x Mag ik even daarop aanhaken? Ik heb gehoord, dat speciaal in dergelijke kolonies de opgroeiende jeugd gelijdelijk aan verdwijnt, nl. dat ze ophouden, er naar toe te gaan, om de doodeenvoudige reden dat er ergens een wringing is. Je mag elkaar alleen maar in de ogen kijken, je mag alleen maar met elkaar balspelen en verder is het afgelopen.

- Dus, wat volgt hieruit? Dat dus deze kolonies in zekeren zin ook weer verouderd zijn. Maar laten we dan ook begrijpen, dat ze het begin vormen voor een nieuwe ontwikkeling. En deze nieuwe ontwikkeling zal m.i. een grotere seksuele vrijheid moeten inhouden, maar dan niet tégen een gemeenschap in. Zolang het een verzetsverschijnsel is, krijgen we te maken met een overtrokken seksualiteit, die voor de persoon zelf ook schadelijk is en die voor een ander niets goeds brengt. Het zou gewoon een aanvaarde zaak moeten worden. Een vriend van mij woonde vroeger in een klein dorpje en daar hielden ze heel erg zondagsrust - een klein katholiek dorpje - en de jongens en de meisjes gingen dan achter de dijk wandelen. Daar kwam ook geen volwassene kijken en ja, wanneer er dan wat gebeurde, zei de pastoor gewoon, er moet getrouwd worden en dan werd er getrouwd. En zo ging dat daar. En dat is al een hele tijd geleden, dat kan ik U wel verzekeren. En daar werd ook waarschijnlijk een hele hoop ten toongesteld dat te dien dage prikkelend en overbodig was. Maar ik zie gewoon een groei in de mores. Laten we één ding niet vergeten: de zeden zijn geen vaststaande waarden, ze zijn een voortdurend veranderende waarde. En deze verandering laat nu degenen, die eens progressief waren, de nudisten, de mensen van de zonnecultuur, ergens op een dood spoor staan, omdat zij voor zichzelf vaak ouderwets genoeg zijn om te zeggen: wat voor mij niet kan, moet voor een ander ook niet mogen.

Ik geloof, dat de grote moeilijkheid niet ligt in dit geval, dat de jongeren daar wégblijven, zomaar, maar de moeilijkheid is, dat we te maken krijgen met mensen, die nog steeds proberen, andermans leven te leiden volgens de principes, die ze zelf hebben. En ik geloof, dat dat fout is. Ik geloof, dat je een ander zijn persoonlijke vrijheid toe moet kennen in zoverre hij de anderen daarmee kennelijk niet schaadt.

x Mag ik daar nog iets op zeggen. Ik heb, via mijn autoradio, een paar weken geleden een interview gehoord met ~~een~~ iemand uit een nudistenkamp. Deze man vertelde, dat hij daar eigenlijk naartoe gegaan was, omdat hij het in de tegenwoordige wereld niet kon vinden en hij dacht, dáár misschien iets te vinden. En dat was echt niet zozeer op het seksuele vlak, maar meer, dat hij daar meer zichzelf kon zijn en zichzelf daar geestelijk mét anderenterug kon vinden. Wat vindt U van dat soort opmerkingen?

- Nu, ik geloof niet, dat men daar altijd in zal slagen. Maar aan de andere kant heb ik U al gewezen op het feit, dat dus de naaktheid een nivellerende factor is en daardoor een eenvoudiger contactmogelijkheid schept, zuiver mentaal en psychisch dus tussen de mensen, die nu niet meer van elkaar onderscheiden zijn door andere dingen dan dat, wat ze zelf zijn. Ik geloof, dat er in zover mogelijkheden inzitten.

Maar men zal ook daar, ongetwijfeld, vooral omdat het zulke besloten gezelschappen zijn, oplopen tegen eigen maatschappijtjes, met eigen wetjes en eigen vooroordelen. En dat is natuurlijk wel jammer en dat zal waarschijnlijk ook de reden zijn, dat uit veel van die gemeenschappen de jeugd weg zal blijven. Maar ik geloof niet, dat het overal het geval zal zijn. En ik geloof ook niet, dat we het nudisme dadelijk moeten zien als een psychische uitlaat of een fysieke uitlaat, maar doodgewoon als een terugkeer tot een communiteit, waarin dus de maatschappelijke verschillen, waarderingsverschillen vooral, tijdelijk wegvallen, en daardoor een communicatiemogelijkheid ontstaat, die werkelijk van mens tot mens kan gaan. Ongeacht de oppervlakkigheid vaak van hun conversatie, kun je elkaar toch door reactie en aanvaarding vaak enorm veel geven, gewoon met woorden. En ik geloof, dat dat in een nudistenkolonie, zoals ook in sommige vakantie-reisgezelschappen, waar het dan ook wel eens wegvalt, als iedereen een feestneus en een toeter heeft, dat men elkaar veel meer kan geven, dan in de maatschappij gebruikelijk is. Zullen we tot het volgende punt overgaan?

x Gebeurt het ook niet, dat men door herinnering en door gelijke afstelling tot elkaar aangetrokken wordt? Bij elkaar blijft, omdat het toevallig ook biochemisch snor zit? (Hilariteit)

- Ja, ten aanzien van die biochemische snor kan ik natuurlijk niet veel zeggen - dat zal meer een hormonale kwestie zijn, neem ik aan - maar laten we het zo zeggen: De aantrekkingskracht kan dus liggen op mentaal terrein, het kan een aantrekkingskracht zijn alleen door sfeer, het kan zelfs een geestelijke kwestie zijn en dat daarbij de zuiver fysieke zaak een rol blijft spelen, dat is natuurlijk. Er zijn mensen, die kun je enorm hoog achten, maar niemand kan zich voorstellen, dat je daarmee het bed induikt. Er zit dus wel iets in, wat U hier stelt. Maar ik geloof toch, dat je er rekening mee moet houden, dat bij de huwelijken, zoals ze op het ogenblik gesloten worden, ongeveer, nou 87 à 88% op zuiver biochemische reactie gebaseerd zijn, ongeacht de verdere, meer psychische ontwikkelingen, die daar vaak mee gepaard gaan en die uiteindelijk vaak een geestelijke gemeenschap creëren, waarin het fysieke langzaam maar zeker zijn belangrijkheid verloren heeft. Vaak ook zijn attractiviteit, maar dat zullen we maar buiten beschouwing laten. Goed, volgende punt.

x De liefdesdaad is niets bijzonders, o.k. Ze kan het wel worden als actief deel b.v. van een Yoga-richting.

- Ja, dat is nu altijd zo moeilijk, te zeggen het is niet zo, maar het kan. Kijk eens, U zult uit de Staatsloterij wel een niet trekken, maar U zou die bijzondere premie kunnen hebben, niet waar? Wanneer je dus begint te zeggen: ja maar in de Yoga kan het een bijzondere betekenis hebben, dan zeg ik: het kan overal een bijzondere betekenis hebben. Maar die betekenis ligt in de personen, die het doen, niet in de daad. Het is dus een persoonlijke instelling, een benadering. Ik weet, dat er bepaalde systemen bestaan - in de Yoga komt het niet zoveel voor ~~maar~~ maar goed, daar bestaat inderdaad ook een kleine richting, waarbij men dit dus ziet als een vermerging van ja, de velden en de krachten van de mens - en biologisch gebeurt er ook zo iets, dat is een uitwisseling, dat weet U - dus ja, je kunt zeggen, dat is wel zo. Maar ik geloof niet, dat je het op de voorgrond moet stellen, anders zijn er ineens een hele hoop mensen yoga-geïnteresseerd (gelach) en dat wordt dan toch maar een teleurstelling. Ik geloof dus niet, dat je die dingen speciaal naar voren moet brengen. Dat heb ik in de inleiding geloof ik toch ook gezegd, dat de geslachtsdaad op zichzelf niets bijzonders is, maar dat zij als uitdrukking van een hogere bestaande waarde een enorme betekenis kan gewinnen. En ik geloof, dat je het dan toch wel het meest juist hebt geformuleerd.

- x Bij onthouding volgt verzoeking, logisch. Maar analyse en motivatie van de onthouding kan de beelden van verzoeking danig ombuigen en vaak voelt men dan het bestaan van een vreemd vuur.
- Ja, 't klinkt heel mooi. Het is alleen niet helemaal juist. Het is namelijk zó. Op het ogenblik, dat ik mij van iets onthoud door een doelgerichtheid, is dit geen onthouding, 't is een streven. En in een streven ben ik vaak in staat om krachten om te buigen in een andere richting. Je kunt je reacties zelfs ombuigen op die manier. Er zijn mensen, die ontzettend driftig zijn, die leren hun drift beheersen. Maar, wanneer ze dan anders driftig geworden zouden zijn, hebben ze nu een periode met een enorme werkkraft. En op die manier is het ook met seksualiteit inderdaad mogelijk en dat noemt men dan het transmuteren ervan. Ik zou het liever een transformeren willen noemen. Hier blijkt men dus de seksualiteit, als zijnde schadelijk voor het ogenblikkelijk streven, terzijde te zetten. Maar, vergeet één ding niet. Wanneer je dit eindeloos probeert vol te houden, zul je je doel óók niet kunnen bereiken. Je kunt dat niet blijvend bereiken. Wat je wel kunt doen is dus tijdelijk als het ware die kracht gebruiken voor andere zaken. En die andere zaken liggen dan over het algemeen op atersaal en mentaal terrein. Dáár kun je dan grotere krachten ontwikkelen. Maar je kunt dus niet zeggen: door seksuele onthouding denk ik nobeler. Het tegendeel is meestal waar.
- Wanneer U zegt: ja, dan is het een vreemd vuur, dat vreemde vuur zou dan hoogstens slangenvuur kunnen zijn, volgens mij. En wanneer dit door die onthouding komt, moet U niet vergeten, dat de toestand in feite onevenwichtig is. De kans, dat wij ons er dingen bij voorstellen en dus hallucinatoir ervaren, doch waanbeelden ervaren, is zéér groot. Dat is het enige, wat ik hierop kan zeggen. Het is dus wel zo, maar alleen onder zeer bijzondere condities en omstandigheden.
- x Gaarne toelichting bij Plato, Nightingale, Reid, de Sade, Henri Miller.
- Nu, ze zijn zó bekend, dat U ze in iedere bibliotheek kunt vinden. Ik hoop, dat dit voldoende toelichting is.
- x Nee, ik bedoel in verband met de inleiding, met de titel. Of U vanuit U standpunt misschien wat objectiever kunt zien. Van Plato is toch bekend, dat wat hij deed in zijn leven, zeker in tegenstelling was met zijn filosofie. Hij ging ook op de markt staan.
- Nu ja, er zijn een hele hoop mensen, die dus leven in tegenstelling tot wat ze anderen verkondigen. En de meeste mensen verkondigen leringen aan anderen, omdat ze daar hun eigen, anders gerichte teleurstelling in verwerken. Dat geldt eigenlijk voor iedereen. De Sade is dus ook een ander mens dan je zou denken aan de hand van zijn geschriften. En zo kun je verder gaan. Maar dat kun je ook met hetzelfde recht zeggen van Hitler, van Churchill, van Roosevelt, zelfs van Nixon of van Mao. Ze zijn allemaal anders, dan ze uit hun leerstellingen naar voren komen. En ik geloof, dat in heel veel gevallen dus, vooral waar we te maken hebben met de filosofie, de lering de antithese is van de beleving van de filosoof. Nou heb ik nog niets gezegd, hè?
- x Nee, ik zat te denken aan de theorie van b.v. Reid, wat hij gezegd heeft. In hoeverre vindt U dat op een gegeven moment moet gaan, dat dat in zijn tijd en nu nog nogal tegenstellingen oproep.
- Ik geloof, dat elke theorie, door het feit, dat zij een theorie is, onwettelijk moet worden genoemd. Dus ook Reid en ook een hele hoop anderen. En dat deze theorieën eerst werkelijk betekenis krijgen

wanneer ze voor het praktisch experiment als werkhypothese dienen zonder dat men er een dogmatische betekenis aan verbindt. En de ellende is juist, dat zien we bij elke filosofie en elke ontwikkeling van denken, dat men geneigd is, om een bepaalde ontwikkeling, die "op zich" goed is, zó dogmatisch te benaderen, dat hierdoor de experimentele waarde, de ontwikkelingswaarde, die erin ligt, teloor gaat. En daarmee dus het geheel schadelijk wordt. Het gaat niet om de tegenstelling, die al of niet wordt opgewekt, het gaat om de praxis, die daar al of niet uit voort kan komen. Hm, ja, we zullen het daarmee dan maar moeten doen. Is er nog meer?

x Geloof U in een vrij huwelijk?

- Ik geloof niet in een huwelijk, tenzij het vrij is. Want waar mensen met geweld bij elkaar gehouden moeten worden, beschouw ik het niet als huwelijk.

x Maar aan de kinderen denk ik.

- Dan geloof ik, dat beider verantwoordelijkheid ten aanzien van de kinderen bestaat, maar dat deze niet noodzakelijkerwijze het samenblijven van beiden eist, daar de ervaring ons leert, dat, wanneer de ouders elkaar haten, zoals in zo'n situatie vaak voorkomt, de kinderen er psychisch meer onder lijden, dan wanneer ze, zullen we zeggen, met een minder hoeveelheid ouderlijke zorg, maar nu dus wel met waardering ~~xxxxxx~~ zowel van de vader als van de moeder kunnen leven. Ik geloof, dat de ouders zouden moeten zeggen: wanneer er kinderen zijn, dan zijn wij beiden tegenover die kinderen verantwoordelijk en daarom moeten wij onze eigen geschillen terzijde leggen, zover het om die kinderen gaat. Maar dat men niet daaruit de conclusie moet trekken: dan moeten wij dus voortleven, zoals dat in een gezin normaal wordt geëist in de maatschappij. Ik geloof, dat dat een verkeerde conclusie is, waar veel kinderen uiteindelijk het vluchttoffer van worden en in het verleden zijn geworden en in deze dagen voortdurend nog worden. Want een groot gedeelte van de ontspoorde jeugd van tegenwoordig heeft die ontsporing toch wel mede te danken aan huwelijksverhoudingen, die, juist door de maatschappelijke pressie en de huwelijksopvatting van de ouders, de kinderen tot slachtoffer heeft gemaakt.

x Ja, maar je krijgt toch na de scheiding het trekken aan de kinderen. Ik wil niet zeggen, dat dat nu absoluut nodig is....

- Dat is een fout van de ouders, die voortkomt uit de totaal verkeerde instelling ten aanzien van het huwelijk, waarbij de partner maar ook de kinderen als bezit worden gezien. Ik meen, dat je een medemens niet kunt bezitten, hoogstens erkennen.

x Sex over honderdduizend jaar, een soort uitwendige appendix of zo?

- Nou, ik weet niet, of U het nu allemaal als inwendig bekijkt, maar, laten we zeggen: over honderdduizend jaar dan zullen ze wel weer terug zijn in de richting van ongeveer de holenmens, dus dan zal ze wel weer een sterk ritueel karakter hebben.

(Uitingen van verbazing , protesten)

- De geschiedenis is geen voortdurende evolutie, maar is een voortdurende golfbeweging, waarbij toppen van beschaving worden bereikt en daarna verval optreedt. Rekening houdend met de situatie op aarde, zoals ze nu is, de te verwachten ontwikkelingen plus de kosmische perioden, die optreden, neem ik aan, dat over ongeveer honderdduizend jaar, zelfs al over negentigduizend jaar de mensheid terug zal zijn gegaan in de richting van de kleine gemeenschap. En ik neem hier de holenmens, om deze jachtgemeenschap, die toch een vaste bescherming tegen de buitenwereld weet te vinden, aan te duiden.

x Maar waarom wordt er dan zoveel moeite gedaan, om de mensheid een stapje verder te brengen.

Dat is heel erg eenvoudig, omdat het dan niet dezelfde mensen zijn als nu. Want de mensen, die nu leven, zullen dan, naar wij hopen, bewust genoeg geworden zijn, om een groot gedeelte van de taak, die wij ten aanzien van de mensheid in het heden opnemen, dan weer tegenover de dan bestaande mensheid op te vervullen en gelijktijdig een kosmische ontwikkeling door te maken, waardoor ze op andere niveau's actief kunnen worden. Dat lijkt me toch ook wel belangrijk. Het IK blijft niet staan, maar de vorm kan geen absolute ontwikkeling hebben. Overigens zullen de mensen over honderdduizend jaar er niet meer zó uitzien, dat U ze nog als mensen herkent natuurlijk. Maar we hadden het hier dus over beschavingen, cultuur.

x **D**át bedoelde U in Uw inleiding, toen U sprak van: dat is altijd zo geweest en dat zal wel altijd zo blijven.

- Ja. Nu moet U mij dit niet kwalijk nemen. Maar laten we nu zeggen. - ik wil niet gemeen zijn en zeggen: u zit op de kleuterschool - maar U zit in de lagere school, in de tweede klas. Denkt U dat die tweede klas mét U evolueert? Die tweede klas blijft bestaan, maar U gaat naar de derde en naar de vierde. Zo is het met mensen precies hetzelfde. Je leeft als mens, totdat je de essentie van ervaring, die in het menszijn ligt, zodanig in je hebt opgenomen, dat je daardoor als ego grotere mogelijkheden en capaciteiten hebt gekregen.

En dan wordt dus de taakstelling, de belevingsmogelijkheid op een ander niveau weer mogelijk.

x Ja, Uw redenering klopt niet helemaal, maar dat stellen we dan maar, dat elke vergelijking mank gaat. Want wat we tegenwoordig in de tweede klas leren, dat was vergeleken met honderd jaar geleden, geweldig. Een hele andere tweede klas dan..

- Ik had het danook over de huidige lagere school. Vroeger bestond er namelijk geen lagere school, mag ik U daar ook aan herinneren; als we historisch beginnen te worden, kunnen we doorgaan, tot ieder een hysterisch wordt, hoor. (Hilariteit)

En dan zou ik zo langzamerhand willen gaan sluiten, als U geen bezwaar hebt. Kijk eens, we hebben het nu gehad over seksualiteit, er zijn nog wat andere dingen tussen door gelopen, dat gebeurt je altijd. En wanneer je dat allemaal zo ziet, dan vraag je je wel eens af: waarom maken de mensen zich altijd zo druk over een ander. Dat is heel vreemd. De mensen maken zich voortdurend druk om hetgeen anderen doen en wat ze niet zouden moeten doen. Terwijl, wanneer de mensen zélf zouden doen, wat ze menen, wat ze moeten doen en anderen zouden helpen, om dat óók te doen, de wereld er veel beter voor zou staan.

Vrienden, ik moet geloof ik voor langere tijd afscheid nemen van U. Afscheid nemen, nou ja, als U uittreedt, komt U maar rustig eens bij ons aanlopen. Wij zitten dus van hieruit gerekend de vierde sfeer, dan kijkt U maar naar dat tuinlandschap, kort voor die bossage maar loopt U niet tegen die lotusvijvers aan, want daar zitten weer anderen. Nou ja, we laten het op de band staan.

Zo, na mijn feilbaarheid gedemonstreert te hebben, moet ik nu afscheid van U nemen. Ik zou zeggen, kijkt U wel een beetje uit, want het worden erg stormachtige dagen, vooral tegen het eind van augustus zullen velen van U allehand kleine onaangenaamheden en gebeurtenissen tegen het lijf lopen. Als U dan kalm blijft, gebeurt er niets. Maar U zult geneigd zijn, om een beetje explosief te zijn. Wilt U Uw explosieven alstublieft op veilig stellen? Dan kunnen we tenminste, wanneer we in september verder gaan, dat doen, zonder dat er intussen vele slachtoffers zijn gevallen. Hartelijk dank voor Uw aanwezigheid, voor Uw vragen. Ik heb ze naar beste weten en kunnen beantwoord, ik hoop dat het verder voor U een goede tijd zal zijn. Goeden avond.